

JAV karinės misijos visame pasaulyje

Lakūnai prisipazįsta buvę pasauli virš Izraelio

Telavivas (Dena/Reuteris). Vienas iš britų nušautųjų lėktuvų lakūnas spaudos atstovams pareiškė, kad jo spirtifire buvo pašautas virš Izraelio teritorijos. Tą pat teigia ir to lėktuvo pilotas, kuris gulį ligoninėje. Tik jis nežina, ar vadovaujas lėktuvus žinojo, kad jie yra perskridę Izraelio sieną. Jiems buvo įsakyta nufotografuoti į Egiptą išveržusių žydų dalinių pozicijas.

Britų aviacijos ministerija griežtai teigia, kad nė vienas britų lėktuvas nebuvo perskridęs Izraelio sienos. Dėl lakūno pareiškimo jis tepasakė, kad RAF pilotams buvo griežtai įsakyta nepersikristi Palestinos sienos ir nė vienas lėktuvas neatidengė ugnies ir neperskrido sienos, kol nebuvo užpuiltas. Tik užpuilti vienas arba du lėktuvai galėjo įskristi į Palestinos teritoriją.

Firmas kolchozas Vokietijoje

Berlynas (Dena). Berlynškis „Abend“ praneša, kad prie SMA Potsdame jau kuris laikas yra skurtas graikų Markoso vyriausybės paramos įstaigos dalinys. Tos atstovybės agentai komunistai yra gerai organizuotos žinių agentūros informuoti apie Berlyne gyvenančių graikų finansinę būklę. Jie skatina Graikijos piliečius važiuoti į Markoso užimtas sritis ir įsijungti į kovą prieš Graikijos tautinę vyriausybę. Be to, jie stengiasi graikus panaudoti komunistų propagandinei literatūrai platinai.

SMA išleido naują potvarkį, pagal kurį leidimus prekėms išvežti į vakarinius Berlyno sekretorius duos tikrai sovietų įstaigos, o ne Markgrafo policija.

Patirta gerai informuotose sluogsnuose, kad Dreetzo kaimas prie Neustadto bus pirmasis sovietų zonos kolchozas. Tam tikslui sovietų įstaigų patvarkymu į tą kaimą yra atgabenta dideli kiekiai trąšų ir sėklų; be to, netoliese įrengta nenormaliai didelė mašinų traktorių stotis.

Schumano vizitas Britanijoje

Londonas (Dena/Reuteris). Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Schumanas atvyko į Londoną. Prieš išvykdamas, Paryžiuje jis pareiškė, kad abi vyriausybės turi bendrą interesą labai savo politiką taip glaudžiai koordinuoti, kiek tik yra įmanoma.

Cia jis tarsis su užsienio reikalų ministru Beninu dėl Prancūzijos ir D. Britanijos santykių konsolidavimo.

Schumanas atvyko į Londoną britų vyriausybės kviečiamas. Tai yra pirmas Prancūzijos valstybės vyro vizitas po anglų prancūzų sutarties pasirašymo, įvykusio 1947 m. Dūnkirchene.

Schumana atvydė Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos politinio skyriaus viršininkas Morvillė ir Europos skyriaus viršininkas Emilis Paris.

JAV griežtai pasmerkė Olandiją

Lake Successas (UP). Paskutiniame Saugumo Tarybos posėdyje JAV delegatas Jessupas dėl Indonezijos labai smarkiai kaltino Olandiją. Tai buvo aštriausia kalba, kurią Amerikos atstovas pasakė JT institucijoje, taikytą valstybei, nepriklausančiai Rytų blokui. Jis skundė Olandiją, kad pastaroji viešai negerbia J. Tautų ir pridūrė, kad Olandija pažeidžia JT chartą. Olandija nesustabdė Indonezijoje nei karinių operacijų, nei nepaleido internuotųjų vyriausybės arių.

Jessupas pabrėžė, kad JAV niekada nepritars Olandijos prievartos veiksmams. Jis reikalavo, kad Indonezijoje būtų įvykdyti laisvi rinkimai ir kad būtų nustatyta tvirta data, nuo kada visiškąs suverenumas bus perduotas „jungtinėms Indonezijos valstybėms.“

Žydų emigracija

Londonas (m). BBC žiniomis, pusė šiuo metu Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje gyvenančių žydų DP (t. y. apie 60.000) norėtų išvažiuoti į JAV. Pusė jų t. y. 30.000 to negali padaryti dėl dabar veikiančios įstatymo, nes tos valstybės apsigyveno po 1945 m. gruodžio 22 d. Iš pereinamais metais į JAV išvažiavusių 2.500 DP, 800 buvo žydai. Į Palestiną 1948 m. įvažiavo 100.000 žydų. Šiais metais tikimasi, kad į Palestiną įvažiuos 250.00 žydų, jų daugumas iš Rytų Europos valstybių.

Washingtonas (Dena/Reuteris). JAV krašto apsaugos ministeris Forrestalis paprašė kongresą sutikti pasiųsti Amerikos karo misijas visur ten, kur to reikalauja JAV interesai. Tą savo prašymą Forrestalis išdėstė krašto apsaugos senato komisijos slaptame posėdyje trečiadienį.

Forrestalis prašė komisiją patvirtinti trijų rūšių misijas: 1. bendrosios karinės paramos; 2. Amerikos valstybių praktiško bendradarbiavimo, kurio dėka būtų kariskai remiamos Amerikos respublikos, plano paruošimo; 3. misijas, kurios atitiktų pasaulio interesus.

Achesonas ves tiesų Amerikos politikos kursą

Washingtonas (Dena-Reuteris). Naujai paskirtasis JAV užsienio reikalų ministras ketvirtadienį pasisakė esąs tvirtai pasiryžęs laikytis tiesaus Amerikos užsienio politikos kurso, o santykiuose su Sovietų S-ga sekti pasitraukusio užsienio reikalų ministro Marshallo pavyzdžiu.

Šį pareiškimą Achesonas padarė senato užsienio politikos komisijoje, kuri dabar svarsto jo paskyrimą. Toliau jis pareiškė, kad prezidento Trumano kelerius metus vykdoma politika yra suplanuota dviejų užsienio reikalų ministerių. Jis dirbęs abiejų vadovybėje ir tariasis kad šiek tiek orientuojasi apie užsienio politikos klausimus ir tikslo siekiančios bei tiesios politikos reikalingumą.

Atoslūgio ženklai Art. Rytuose:

Izraelis ryžtasi demobilizuoti kariuomenę

Londonas (Dena/Reuteris). Britų užsienio reikalų ministerijos informatorius dėl amerikiečių siūlymo penkių britų lėktuvų nušovimą laikyti „pasigailėjimo vertu įvykiu“ pareiškė, kad britų elgesna ateityje priklausys nuo pačių žydų naudojamų priemonių.

Jeigu Izraelis ir vėl nusikaltų tokiais išsišokimais, tęsė informatorius, tai penktadienio įvykį reiktų laikyti vieša provokacija.

Britų Saugumo Tarybos delegatas Cado-ganas bus įgaliotas siekti vieningos JT politikos, kad būtų sutrūkytos Palestinoje kovos. D. Britanija mano, kad svarbiausiuoju Saugumo Tarybos klausimu turi būti ne penkių britų lėktuvų nušovimas, bet aplamai karo klausimas Palestinoje.

Izraelio delegacijos pirmininkas JT britų dalinių ir karo medžiagos gabenimą į Transjordaniją pavadino „provokaciniu manevru“. Tokios priemonės tik traukdančios vykstančioms žydų arabų ginklų paliaubų deryboms, kurioms Izraelis skiria didelę reikšmę.

Izraelio vyriausybės informatorius pareiškė, kad yra įrodyta, jog incidentai, kurie yra privedę prie britų lėktuvų nušovimo, yra įvykę Izraelio teritorijoje. Be to, britų lėktuvai turėję aiškiai priešiškus uždavinius.

Britų aviacijos ministerija žydų kaltinimus, kad nušautųjų lėktuvų pilotai turėję įsakymą persikristi Palestinos teritoriją, griežtai atmetė.

Einas JAV užsienio reikalų ministerio pareigas Lovettas, kuris iki sausio 20. dienos bus pareigose, pasak Reuterio, spaudos konferencijoje pranešė, kad

JAV prašė D. Britaniją nieko nedaryti, kas galėtų pažeidinti Artimųjų Rytų būklę.

Tiencinas kapituliavo komunistams

Frankfurtas (Dena). Reuteris, remdamasis „New Yorko Times“ žinia, pranešė, kad tautinė kariuomenė Tiencine pasidavė po to, kai keturi miesto parlamentariai grįžo nuo komunistų kariuomenės vado su žinia, kad jis pageidaujas taikingo sprendimo apguliam miestui. Praktiškai komunistai miestą jau yra užėmę. Mieste esanti tvarka.

Pagal BBC, Sanchajaus miesto taryba sukvietė į Sanchajų provinciją ir visos Kinijos miestų atstovus konferencijos vasario 10. d. Hankavo ir Čunkingo miestų savivaldybės jau pranešė toje konferencijoje dalyvausiančios.

Gerai informuotose Nankingo sluogsnuose teigiama, kad tame mieste stacionuoja paskutinieji transportinės aviacijos daliniai pradėjo ruoštis keltis į Kantoną.

Į Nankingą atgabentieji pabėgėliai, kaip tikrai pasiskelbė, ateinančiomis dienomis

mus ir tikslo siekiančios bei tiesios politikos reikalingumą.

„Aišku, sakė Achesonas, kad negalima pakeisti Marshallio. Bet žmogus, dirbęs jo vadovybėje, gali sekti jo pavyzdžiu. Už užsienio politiką visų pirma atsakingas pats prezidentas, pabrėžė Achesonas. Trumanas ne kartą griežtai pareiškęs, kad neketinama keisti Amerikos užsienio politikos, Achesonas atsakė į respublikininkų senatoriaus A. Vandenbergso klausimus.

Achesonas atmetė kaltinimus, kad jis 1944 m. dirbęs su Algeriu Hissu, kad sudarytų sovietams palankią nuomonę. (Hissas kaltinamas buvęs komunistų agentas).

Achesonas patikino komisiją, kad jis nepakęsiąs priešvalstybinio elemento aplink save, kada perims užsienio reikalų ministeriją.

* Sovietų zonoje vykdomi nauji socialdemokratų veikėjų areštai. Tas „valymas“ labiausiai vykdomas rytinėse Saksonijos apskrityse. (D).

Lovettas: Polithbiuro tikslas yra karas

Washingtonas (Dena/Reuteris). Po senatorių pasisakymo neviešame senato užsienio reikalų komisijos posėdyje einais užsienio reikalų ministerio pareigas Lovettas pareiškė, jog jis tiki, kad sovietų politbiuras savo valdžiai išlaikyti naudotųsi visomis

D. Britanija praėjusią savaitę painformavo JAV, kad britų kariuomenės daliniai pasiūsti į Akabos uostą Transjordanijoje, netoli Palestinos sienų.

Amerikos vyriausybė, sakė Lovettas, „yra susirūpinusi taika Artimuosiuose Rytuose ir nori paremti paliaubų derybas Rodoso saloje.“

Lovettas pridūrė, kad JAV kreipėsi į D. Britaniją, Egiptą ir Izraelį dar prieš britų lėktuvų nušovimą, prašydama Artimuosiuose Rytuose kiek galint vangti incidentų.

Prezidentas Trumanas ketvirtadienį Palestinos klausimais turėjo pasitarimą su D. Britanijos ambasadoriumi Washingtone Franku.

Izraelio informatorius pareiškė, kad Izraelis demobilizuoja savo kariuomenę, pasitikėdamas dabartine padėtimi. O D. Britanija mobilizuoja į jį gabenasi kariuomenę į Art. Rytus.

Ketvirtadienį atidarius žydų egiptiečių paliaubų derybas Rodoso saloje, Bunchė, J. T. tarpininkas, kreipėsi į visas vyriausybes, kad jos vengtų incidentų arba priemonių, galinčių sutrūkyti derybų eigą.

* Sovietai įsakė jugoslavams Berlyne karinę misiją iš 260 asmenų sumažinti į 25. Jugoslavai paneigė sovietų priekaištą, kad misija vertėsi judadžia prekyba.

Švedija eina skirtingais keliais

Stockholmas (Dena/Reuteris). Atėjusiomis iš Stockholmo žiniomis, Švedijos užsienio reikalų ministerija pašaukė į Stockholmą pasitarimui savo Washingtono, Londono, Paryžiaus ir Maskvos ambasadorius. Bus tariamasi dėl projektuojamo Skandinavijos kraštų gynybos pakto, kurį norima galutinai sudaryti.

Amerikos vyriausybė dėl eventualaus

dėjimosi prie Atlanto pakto kreipėsi į Norvegiją ir Daniją, o į Švediją nesikreipė.

Norvegija jau Skandinavijos kraštų ministerių konferencijoje Karlstadte pareiškė sutinkanti prie to pakto dėtis. Danijos ministeriai tuo reikalu nenorėjo padaryti jokio sprendimo, bet atrodė, kad jie tuo klausimu yra pozityviai nusiteikę. Gi Švedija buvo tvirtai nusistatčiusi kietai laikytis savo tradicinio neutralumo, pasiliekančio nuošalyje nuo rusų tarptautinių paktų.

Per pasitarimus su Švedijos ambasadoriais Stockholme norima rasti kompromisinį sprendimą, pagal kurį Norvegija ir Danija būtų įgalintos dėtis prie Vakarų valstybių sąjungos, neprisiiman jokių įsipareigojimų.

Ketvirtadienį gerai informuotose sluogsnuose buvo manoma, kad sausio mėn. 22. d. Kopenhagoje sukviesta Skandinavijos ministerių konferencija svarstys naują Švedijos siūlymą, kaip bendradarbiauti ir išlaikyti savo neutralų charakterį.

Svedų siūlyme yra šie straipsniai: 1. Švedijos, Norvegijos ir Danijos sąjunga, kuri turėtų defenzyvinį karinį pobūdį, bet kurioje nebūtų numatyta įsijungimo į pasiūlytą Atlanto pakta; 2. ginklų ir karo medžiagos gavimas iš Vakarų valstybių Skandinavijos apsigynimui sustiprinti; 3. pažadas, kad Skandinavijai užpuolimo atveju gal būti suteikta parama.

Reikalauja Katyno bylos

Londonas. Lenkų generolas Andersas konservat. „Daily Telegraph“ laikraščiui pasiuntė raštą, kuriame iš naujo iškėlė Katyno žudynių klausimą.

Andersas siūlo sudaryti tarptautinį tribunolą, kuris išnagrinėtų Katyno išžudymo bylą.

Katyno klausimu Andersas parašė knygą „Katyno niekšybė“, kuri vasario mėn. bus išleista Paryžiuje ir Londone. Be to, Andersas pareiškė, jog jis turi naujų įrodymų, kad žudynių niekšybę neabejotinai įvykdė sovietai.

Lenkijos ūkininkų partijos vadas ir buv. Lenkijos ministeris pirmininkas Mikolaiczys New Yorke išleido knygą „Lenkijos apiplessimas“, kurioje kaltina Staliną, kad jis pats įsakė likviduoti lenkų karininkus. Stalino įsakymas buvo parasytas ant jo asmeninio laiško popieriaus lapo, kur tebuvęs vienintelis žodis: „uničto-žiti“ (likviduoti).

Mūsų Klaipėda

„Vienbalsiai nutariame prisijungti prie Lietuvos Respublikos“... (iš Silutės seimo deklaracijos).

Vargiai berasime kitą tautą pasaulyje, kuriai „gerieji“ kaimynai taip labai būtų pavydėję laisvės, sostinės ir mažo pajūrio ruožo, kaip lietuviams. Nedaug ir tokių pavyzdžių tėra, kaip vienos Mažosios Lietuvos dalies (Klaipėdos krašto) lietuviai, kurie septynius šimtus metų nuo gintojo kaimieno atkirsti, išlaikė savo papročius, kalbą. Daugelį šimtmečių valdžios ir bažnyčios terorizuoti bei germanizuoti, anot kunigo Kristijono, paikais drimeliais laikom, šie lietuvninkai turėjo dar tiek tautinės sąmonės, kad 1923. I. 19 d. savo seimo Silutėje metu atstovo Vanagačio lūpomis išdri. so pasauliui suaukti:

— „Mūsų viešpatiai tyčiojosi iš mūsų teisių, atėmė iš mūsų ir tas patias teises, kurios Versalės sutartimi mums ant popieriaus buvo pripažintos. Našta, kuri mus elėgė, buvo nepakeliama. Mūsų balsas liko lyg šaukiančiųjų pūstyneje. Beliko vienintelė teisė — ginklas, kurio ir tvėrėmės... Lyg anie Afrikos burai, tykią nakį sudarėme šventą sutartį ir ant rytojaus parodėme prispaudėjams, kaip galima yra tautos valia, kuomet ji nebeteiko kantrybės. Vieną gražią nakį jūs išgirdote ginklų gandą. Tai buvo ne bailūs medžiotojai, ne prietikių ieškotojai, bet pakeltas ginklas už savo gyvybės galią... Karžygiai kovotojai žinojo savo uždavinį ir lyg kiškius išvaikė mūsų engėjus. Sendvaryje jie pagavo patį vadą prancūzų, kuris vedė prieš mus vokiečių žandarus. Tai yra istorinis faktas, kad prancūzai su vokiečių žandais paimti tapę lietuvių nelaisvės.“

Tai įvyko tais metais, kai prancūzai, nors tebedegė neapykanta prieš vokiečius, bet vis dėlto neatidavė tikriesiems šeimiminkams to mažo žemės ruoželio vien dėlto, kad vokiečiai buvo dideli, mes maži. Štai kodėl prancūzas kvietėsi į pagalbą prūsų žandą, „neklauzdoms“, nenorintiems vergauti lietuviams tvarkyti. Taigi ir Klaipėda 1923. I. 15 mums atiteko ne kažkuriais ten Versalio traktoato paragrafais, o buvo prijungta vietos gyventojų valia. Gyvenime taip jau būna, kad teisė tveria tol, kol ją remia jėga.

Kas yra Lietuvai Klaipėda, daug kalbėti netenka. Tai ne tik nuo amžių jos tautos gyvenamas kraštas, vienintelis uostas, bet ir tvirtas jos nepriklausomybės laidas. Mūsų teisė į šį kraštą ir uostą N. gyvenimo metu niekas nebesuabejojo, net ir didžiosios valstybės, taip visada mėgstančios pataikauti Vokietijai.

Tad šiandien, sausio 15 dieną, minėdami tą didžiulį įvykį, kai šio mažo žemės ruoželio šeimiminkai — tikrieji lietuvininkai, 700 metų išvergavę svetimiesiems, pasakė okupantams: gana, užteks, mes norime drauge su savąja tauta, o ne su jumis, okupantai, gyventi, mes su pagarba minime tuos didelius mažo krašto vyrus. Ateikio Klaipėdos krašto problemos nebėra, kaip, sakysime, nėra Kauno, Vilniaus, Šiaulių ar Panevėžio problemos. Tėra viena: Nepriklausomos Lietuvos atstatymo, kovos dėl laisvės problema, vienodai svarbi Didžiosios ir Mažosios Lietuvos lietuviams.

Vis dėlto ir šiandien atsiranda mūsų kaimynų, turinčių nežmoniškus apetitus. Daugelis vokiečių, ypač kilusių iš rytinių Reicho provincijų, kalba apie šį ne savos žemės gabalą, kaip apie savo nuosavybę. Kiek pasiekia žinios, rusai ji kolonizuoja maskoliais vien tik todėl, kad reikauti esant įrodytų pasauliui jo rusiskumą. Atsiranda dar ir visiškai naujų pretendentų: niekada neturėję savos valstybės ir apie Klaipėdą gal tik iš geografijos ar spaudos tesužinoję kai kurie gudų „veikėjai“ laiko ją neatsikiriama Gudijos dalimi ir jos išėjimu į jūrą... I tai mes tegalime tiek atsakyti: Ponai ar „draugai“, pirmiau patys savo žemėje atsištokite ant kojų ir susirinkite tai, kas jums teisėtai priklauso. Dėl mūsų žemių per daug nevarkite: mes patys pasirūpinsime savo siomis, nes gi Klaipėda, lygiai kaip ir Mažoji Lietuva, tik Lietuvai priklauso tegali.

Mes gerbiame Mažosios Lietuvos žmones, kaip savo tautos narius; manome, kad Nemunas, lygiai kaip dažnai ir kalba, nėra ta linija, kuri mus turėtų skirti. Keistas tad atrodė mūsų kai kurių tremties politinių sluogsnų noras nesiekiatyti su tais lietuvių (Nukelta į 2 psl.)

Turptautinė padėtis

Pax Americana

Pirmadienį prezidentas Trumanas pasiūnė kongresui 1948/49 m. biudžeto projektą. Nuo liepos 1 d. prasidėdaniuose finansiniuose metuose norima išleisti beveik 42 milijardai dolerių. Lydimajame rašte Trumanas pabrėžė, kad

„tas biudžetas yra aiški išraiška tos programos, kurios visame pasaulyje turi laimėti JAV. Ta programa išplaukia iš įsitikinimo, kad JAV turi toliau stengtis pasauliui grąžinti taiką, o savam kraštui laiduoti gerovę.“

Tuos žodžius lydinčios skaičių eilės aiškiai parodo, jog JAV suprato joms skirtą likimą. Mat, pasaulis jau taip sutvarkytas, kad taika tik tada gali džiaugtis, kai ją kas nors jėga įveda. Senovėje taiką laidavo Rymo imperija, ji davė „pacem romanum“. Naujaisiais laikais tą uždavinį stengėsi išspręsti D. Britanija, kuri po dviejų pasaulinių karų ji perdavė amerikiečiams, ir tie noro — nemoromis tą pareigą prisiėmė. Trumano biudžetas tai įrodo.

Iš 42 milijardų didesnė pusė skiriama tiesiogiai ar netiesiogiai užsienio politikai. 15 milijardų kariuomenei, 6,7 milijardai už sienų tikinei paramai, kuri, be abejo, Deunui Achesonui padės vesti užsienio politiką. Neveikti jis 7 metus vadovavo Valstybės D-o ūkinei politikai. Iš tų 6,7 milijardų, 4,5 skiriama Europos paramos programai, 1,03 milijardo okupuotiems kraštams: Vokietijai ir Japonijai remti, 335 milijonai Turkijai, Graikijai, Korėjai ir Kinijai šelpiti, 70 milijonų IRO ir tt. Tenka pastebėti, kad ta bendra 6,7 milijardo suma yra beveik puse milijardo mažesnė už peraitais metais išleistas sumas. Tai ryškus įrodymas, kad pirmieji Marshallio plano metai davė gerų vaisių. D. Britanija ateinančioms metams reikalauja 25% mažiau dolerių, negu kad gavo peraitais metais. Vokietijos ir Japonijos ūkis rodo atkūtimą žymių. Tuo tarpu kai pagalba Graikijai reikės padidinti, Kinijai tur būt, jau nieko nebeteks.

Reikia pabrėžti, kad prezidentas rezervavosi teise, sudariusi Atlanto pakta, prašyti naujų sumų.

Dar išpūdingiau atrodė lėšos karo reikalams, nes pasaulyje pasoma tik stipraus balso. Jų skiriama net 21% daugiau, negu peraitais metais. Imponantiška 15 milijardų dolerių suma leis po ginklu laikyti apie 1,5 milijono vyrų. Iš to skaičiaus sausumos kariuomenėje tik 667.000, o kiti bus laivynė ir aviacijoje. Tokia iš pažūtos keistą proporciją paaikšina prezidentas, skelbdamas, kad toji armija tėra mobilizaciniai griaučiai, kuriuos, reikalui esant, greitai galima bus papildyti milijonais vyrų. Laivynas turės savo žinioje 731 laivą, jų tarpe 300 kaulinių laivų, ir 7.450 lėktuvų savo operacijoms paremti. Pati aviacija (kaip atskira ginklo rūšis) savo strateginiams uždaviniams turės 9.200 I eilės lėktuvų.

Zymios sumos skiriamos naujų ginklų tobulinimui. Tarp jų didelio susidomėjimo sukėlė projektas tam tikrus kūnus, aprūpinus specialie aparatais, „išstumti“ iš žemės traukos jėgos tiek, kad jie būtų jos palydovai, „dirbtiniai mėnuliai“. Tokie padarai turėtų didelės reikšmės tarptautiniame raketų kare. „Daily Mail“ teigia, kad teorikai yra įmanoma virš tam tikro žemės taško „pakabinti“ tam tikrą kiekį atominių bombų, kurias, reikalui esant, galima bus mygtuko paspaudimu nustumti. Tai būtų geriausias būdas ultimatumams...

Kad ir kaip būtų, JAV šiuo metu masiškai gamina naujų modelių ginklų, o sovietai džiaugiasi pagaliau patyrę kai kurių peraitam kare varotų ginklų paslaptis.

Aišku, kongresas dar gali vieną kitą poziciją pakeisti, tačiau jis nepakeis jo bendro charakterio, jo tikslo visam pasauliui suteikti savo taiką — pacem americanam, kuriai skelbti ir „Amerikos balso“ išlaidos padidintos vienu trečdaliu. VM

(Atkelta iš 1 psl.)

ninkais, kurie per ilgus vergijos ir kančios metus, kieto vokiško biznio lupami, nepajėgė susikaldyti į 10 ar daugiau partijų, palikdami tik daugiau ar mažiau sąmoningais tautiečiais. Jeigu jie šiandien nėra krikščionys demokratai, liaudininkai, tautininkai voldemarininkai, frontininkai ar dar kitoki, o tik lietuviai, nėra pagrindo brukti jiems prievarta per daug jau blogą mūsų partinę sistemą, neišleidžiant jų atstovų į mūsų politinį organą. Mažoji Lietuva nori glaustis prie Didžiosios. Jos vadai nori mums savo didžius vargus apsaugoti. Ar galima jiems tai užginti?

Šiandien, kada Klaipėdos krašto ir visos Mažosios Lietuvos broliai drauge su mūsų tėvynėje likusiais artimaisiais dažnai dalijasi kalėjimo kerte ar gulint ant patų kruvinąjo karcerio grindų, mes ir čia turime visa širdimi dalytis tuo, ką turime: tiek svietimos duonos kšnelius, tiek vištimis dėl vieno didžiojo laisvės ryto Mažajai ir Didžiajai Lietuvai. K. Pelekis

Atlanto krantus jungiant

Niekada Washingtono diplomatinės derybos nevyko taip paslaptinai, kaip Vakarų Europos ir Kanados ambasadorių konferencija su JAV įstaigomis, kurių tikslas buvo suformuluoti Atlanto pakta. Nors iš oficialios pusės buvo pasakyta, kad negali nieko pranešti apie konferencijos eigą, bet kai kas vis dėlto išsilo aikštėn.

Visų pirmą paaikėjo, kad konferencija buvo baigta gruodžio 29 d. Po to Washingtono projektas išsiuntinėtas Kanados ir penkių V. valstybių vyriausybėms. Jei vyriausybės pareikalautų pakeitimų, tai Washingtono ambasadoriai susitikę dar kartą ir svarstytų.

Daugiausia ginčų sukėlė punktas išspręstas pagal J. A. Valstybių pagedavimą. Amerikos dalyvavimas pakte nebus taip griežtai saistomas, kaip to pagedavo Europos partneriai. Atlanto pakta bus sudarytas Panamerikos pakto pavyzdžiu. Tai reiškia, kad užpuolus kurį nors pakto narį, kiti pakto nariai kviečia konferenciją, sudaro vyriausybės rekomendacijas, bet neturi teisės tuojau mobilizuoti signatarių valstybių kariuomenės. Karo paskelbimo arba „policinio dalinio“ išplėtimo teisė suverionis tautų atstovyboms ir vyriausybėms.

Tačiau kitame punkte, dėl kurio buvo daug ginčytasi, amerikiečiai nusileido derybų partneriams europiečiams. Į Atlanto pakta tuo tarpu neprisims valstybių, nepriklausančių Vakarų Europos Unijai. Tai reiškia, kad tuo tarpu atsiskyrė nuo minėties, jog į jį būtų įtrauktos Skandinavija, Italija ir Graikija, o eventualiai net Ispanija su Portugalija. Įdomu pažymėti, kad Washingtono derybose amerikiečiai prisidėjo prie europiečių balsų, kurie kritikavo Rio pakto modelį. Jie sutiko, kad atominiame kare gali nebebuti laiko sukviesti konsultatyvinės konferencijos, būtų pralošta brangios valandos (jei ne dienos), kol ji galėtų savo sprendimus pateikti vyriausybėms ir parlamentams, kurie, ko gero, irgi dar eikvotų brangią laiką pasitarimams.

Be amerikiečių pareiškė, kad Amerikos kongresas ir viešojo nuomonė niekada nera-

tifikuotų tokio pakto, kur jie neturėtų balso, sprendžiant karo ar taikos reikalą. Krašto apsaugos ministerijos atstovai paminėjo, kad ministeris Forrestalis savo metiniame pranešime prezidentui pareikalavęs įstatymų pakeitimo ta prasme, kad Baltieji rūmai pagal nuolatinį įgaliojimą turėtų teisę bent ribotą Amerikos kariuomenės dalį be kongreso pritarimo pasiųsti į karo veiksmų vietą. Tuo būdu galėtų bent pirmąjį smūgį atremti laiku. Bet reikia abejojti, ar Amerikos kongresas norės priimti Forrestalio sugestijas, kurios krizės metu suteiktų laisvas rankas Amerikos ginkluotoms pajėgoms.

Vokietijos karinio saugumo įstaiga

Londonas (Dena/Reuters). Londono kompetinguose sluogsnuose teigiama, kad sausio 15 d. JAV, D. Britanijoje ir Prancūzijoje bus paskelbta apie galutinį Vokietijos karinio saugumo įstaigos sudarymą.

Tai Vokietijos saugumo įstaiga, kurios steigimas sutartas vakarinių karinių gubernatorių konferencijoje Frankfurte, yra gautas tu trijų kraštų vyriausybų sutikimas.

Karinio saugumo įstaiga perims atsakingumą už tai, kad Vokietijoje nebus vykdoma atsiginklavimo ir nebus imamasi jokių kitų priemonių, kurios gręstų Europos taiką. Saugumo įstaiga glaudžiai bendradarbiaus su tarptautine Ruhr kontrolės įstaiga ir ji galėtų būti ateityje viena iš organizacijų, kuriai, galimas dalykas, bus pavesta Ruhr administracijos kontrolė.

D. Britanija svarsto padėtį

Londonas (Dena-Afp.). Pirmadienį prieš pietus susirinko pasitarti D. Britanijos kariuomenės vyriausieji vadai ir ministeriai, kurie yra kompetentingi D. Britanijos gynimo klausimais.

Tam susirinkimui pirmininkavo ministras pirmininkas Attlee, o užsienio reikalų ministras Bevinas padarė išsamų pranešimą apie 5 britų lėktuvų nušovimą Palestinoje.

Be ko kito, jis painformavo apie direktivą, kurias davė britų atstovui Saugumo Taryboje Cadoganui.

Nauja situacija Palestinoje

Izraelio laimėjimai Negebo dykumoje vienu smūgiu pakeitė karinę ir politinę Palestinos situaciją. Iš vienos pusės žydai sudavė labai skaudų smūgį Egipto orumui, kuris turės didesnę įtakos to krašto vidaus politikai. Iš kitos pusės — jie užėmė labai svarbią britams (strateginiui atžvilgiu) teritoriją bei prisilartino prie taip pat strategiskai svarbaus Transjordanijos Raudonosios jūros uosto Akabos, kurio beveik niekas negina, nes svarbiausios Transjordanijos jėgos — vadinamasis arabų legjonas — yra sukoncentruotos daugiau į šiaurę, Jeruzalės ruožė. Dėl to Transjordanijos vyriausybė, kuri ir be to yra britų įtakojė, turėjo, remdamasi sutartimi su D. Britanija, prašyti pagalbos. Tas prašymas buvo išklaustas, ir britų daliniai užėmė Akabą. Egiptas, kurį su D. Britanija jungia panaši savitarpo pagalbos sutartis, ja kol kas nesirėmė. Mat, iki šiol egiptiečiai ta sutartį ignoravo, laikė, kad ji yra jiems primesta ir todėl neįprivaloma. Atrodo, kad dabar jie savo pažiūrą turės kiek pakeisti.

Masė raudonarmiečių pabėgėlių

Bremenas (Dena). Bremene išėinąs „Weser-Kurier“ paskelbė skaičius dezerterų, pabėgusių iš sovietų okupacinės kariuomenės Vokietijoje.

Pagal tą pranešimą nuo 1945 m. į vakarines Vokietijos zonas dezerteravo nuo 80.000 lig 100.000 sovietų karių. Tik praėjusiais metais lygiai 13.000 sovietų karių prisistatė amerikiečių karinėms įstaigoms ir lygiai 14.000 prisistatė britų okupacinėms įstaigoms.

Laikraštis toliau rašo, kad 60% visų dezerterų yra aukšti profesijos karininkai, kurių tarpe buvo 24 generolai.

Tarp mokslininkų ir specialistų, kurie pabėgo į Vakarų Vokietiją, tas laikraštis nurodo sovietų okupacinės kariuomenės vyriausiosios karinės būstinės aviacijos technikinį viršininką Grigorij Tokajevą ir Leningrado ekonominio tyrimo įstaigos direktorių Molodetecį.

Kaip dabar paaikėjo, praėjusių metų gruodžio 25 d. į vakarinius Berlyno sektorius atbėgo sovietų akcinio įrankių fabriko Chemnitz generalinis direktorius, sovietų pilietis dipl. inžinierius Vinogradovas.

Jis gruodžio 24 d. iš vieno MVD karininko gavo įsakymą per artimiausias 24 val., lydimas dviejų sovietų agentų, išvykti į Maskvą. Savo atšaukimo priežastį jis nežinojo.

JAV politika Vokietijoje nesikeis

Berlynas (Dena). JAV Vokietijos karinės valdžios sluogsnuose teigiama, kad pasikeitus užsienio reikalų ministeriams, Ame-

Tuo tarpu Bevinas įsakymu britų ambasadorius Washingtono krepšė į einantį Valstybės sekretoriaus pareigas Robertą Lovetta, prašydamas jį paveikti Izraeli, kad tas jokių būdu neperžengtų Egipto ir Transjordanijos sienų. Valstybės d-las tokią demaršą padarė ir, atrodo, gavo iš Tel-avivo kai kurių pažadų. Kartu D. Britanijos užsienio reikalų ministerija paskelbė, kad žydai nesilaiko JT nustatytų paliaubų sąlygų, o Cekoslovakija, priešingai JT nutarimui, jiems pristato ginklus. Nurodoma, kad Izraelio aviacija paliaubų metu padidėjo iš 40 iki 114 lėktuvų, kurių dauguma buvo pristatyta kaip tik iš Cekoslovakijos. Ta proga nenuslėpta, kad už Cekoslovakijos stovi Sovietų Sąjunga. Būklė dar daugiau įtempi 5 britų lėktuvų, žvalgusių Egipto, Palestinos pasienyje, bet Egipto pusėje, numušimas. Tokiu būdu britai iš užkulisių išėjo į patią sceną.

Zinomas britų komentatorius „Scrutatorius“ (Sunday Times), nagrinėdamas Palestinos būklę, apgailestauja, kad britų ambasadorius O. Franksas nebuvo priimtas paties Trumano. Girdi, žydai nebūtų to-

kie akiplėšiški, jei nejustų aukščiausių Washingtono vietų pritarimo. Pasak Scrutatoriaus Trumanas savo Palestinos politikoje vadovaujasi vidaus politikos sumetimais, o JAV interesai reikalauja visai kitų elgesio. Žydų nesiskaitymas su JT nutarimais suteikė smūgį ne tik tai organizacijai, bet kartu jų laimėjimai veda prie arabų valstybių būklės pasunkėjimo. O jei vietoj dabartinių arabų valstybių įsigalės tuštumą, ja pasinaudos tik sovietai, todėl viso pasaulio ir taip pat savo pačių naudai britai ir amerikiečiai turi suderinti savo Palestinos politikas ir tuo pačiu baigti neramumus Artimuosiuose Rytuose. To paties reikalauja ir kitas britų laikraštis „News of the World“ straipsnyje „Dinamita“. Ir Kairiųjų „The People“ teigia, kad sovietai dėl susidariusios būklės vis daugiau įsivertina Palestinoje, ką pagaliau ir amerikiečiai turėtų įžūrėti. Tuo tarpu žinomas „Observerio“ komentatorius „Europos Studentas“ reikalauja, kad britai ne tik aktyviai nesikištų į Palestinos aferą, bet ir pasitrauktų iš užkulisių. Esm, tik tokia politika atstatys britų prestižą Artimuosiuose Rytuose, juo labiau, kad vadovaujamą valdmenį ir šiam pasaulio kampe valdina JAV.

Na, taip komentatoriams besiginčijant, Bevinas, atrodo, nutarė laidyti aktyviau. Galimas dalykas, kad tam atėjo ir pats laikas. Izraelio valstybė yra neatšaukiamas faktas, su kuriuo ir arabai turi normis nenoromis sutikti. Antra vertus, būtinyje ir žydų pretenzijų sumažinti. Taj pasiekus, rasit galima būtų surasti ir taikos formulę, kad avis liktų sveika ir vilkas būtų sotus. (Lo.)

Sovietai privengia

JAV aviacijos

Berlynas. JAV karinės Vokietijos gubernatorių gen. Clayus tikisi, kad sovietai dar labiau suintensyvins šaltąjį karą, bet nedrįs pradėti tikrojo karo. Privatiame pasikalbėjime su kongreso karinės komisijos nariais, kurie lankėsi Berlyne, Clayus išreiškė nuomonę, kad sovietai pučia Europoje karo baubą. Jų taktika yra kelti neramumus ir skleisti baime, kad tuo būdu paruoštų dirvą komunistinei sėklai sėti. Tačiau Clayus pareiškė, kad tame nemaloniam nervų kare ir mažiausias sutrikimas gali vesti į tikrą karą.

Svarbus veiksnys, kuris sovietus sulaiko nuo neapgalvotumo, yra JAV aviacija. „Sovietai, išvedžioja Clayus, turi daugiau respektą mūsų aviacijai, nekaip kai kas iš mūsų pačių.“

Nuolat girdimas lėktuvų ūžimas jų respektą padidino ir kartu stipriai paveikė likusiąją Europą. Clayus įsitikinęs, kad sovietai nori palaukti, ar Berlyno oro tiltas bus išlaikytas per žiemą, kol jie pasiryš daryti nuolaidų Berlyno klausimu.

Lenkija prisijungė 1/4 Vokietijos

Varšuva (Dena/Reuters). Lenkija besibaigiant karui okupavo kai kurias Vokietijos sritis, kurios dabar prijungtos prie Lenkijos valstybės. Lenkijos seimas priėmė įstatymą, kuriuo vadinamosios atkovotosios sritys įjungiamos į bendrą krašto administraciją.

Tų sričių dydis sudaro apie 1/4 prieškarinės Vokietijos. Ankščiau ten gyveno per 9 mil. vokiečių.

Staigmena Argentinos svetimšaliams

Buenos Aires (Dena/Reuters). Argentinoje gyveną užsieniečiai buvo labai nustebinti pasiūlytaja konstitucijos pataisa, kurioje numatoma galimybė visiems užsieniečiams įsigyti Argentinos pilietybą arba po dviejų metų išvykti iš krašto.

Tą siūlymą, kartu su kitais konstitucijos pakeitimais, parlamentui pateikė pats respublikos prezidentas Peronas, ir manoma, kad konstituantė jį priims, nes peronistai joje turi daugumą.

TRUMPOS ŽINIOS

AUSTRALIJA

* Sidneyje išėinąs „Daily Telegraph“ laikraštis reikalauja karinės savitarpio pagalbos pakto su JAV ir kitomis Pacifiko valstybėmis, kurių saugumui bakoji Australija reikalinga kaip bazė. Nėgyvenamose Australijos srityse turi būti įgyvendyta plačiausio masto „masinė imigracija“. (D.)

AUSTRIJA

* Daug šimtų moterų Vienoje demonstravo prie sąjungininkų tarybos būstinės, reikalaujamos repatrijuoti iš Sovietų Sąjungos ir Jugoslavijos Austrijos karo belaisvius. (D.)

* Austrijos muitinės valdininkai konfiskavo iš Cekoslovakijos atvykusį sunkvežimį, kuriame buvo slapta gabenama juodajai rinkai 1,5 milijono cigarečių. Soleris ir palydovas pabėgo per sieną į Cekoslovakiją. (D/R.)

BULGARIJA

* Bulgarijos ambasados Londone sekretorius Ovaliefas dėję asmeninių ir politinių priežasčių iš savo pareigų atsistatydino. (D/R.)

CEKOSLOVAKIJA

* Cekoslovakijoje dvasininkai ir tikybinių ordinų nariai nebegaus rūbų kortelių. Jie turės pirkti aprangą juodojoje rinkoje, kur turės mokėti daug brangiau. (D.)

DANIJA

* Danijos „karo priešininkų“ organizacija, pasak Tasso, pareikalavo, kad vyriausybė, atsisveigiant į dabartinę politinę būklę, nesimtytų jokių karinių išpareigojimų nei Skandinavijos pakte nei Vakarų bloke. (D.)

D. BRITANIJA

* Britų finansų ministras Crippas nurodė, kad svarbiausias D. Britanijos uždavinys yra likti ūkiškai nepriklausomai. Jis siūlė britų tautai reikalauti geresnių gyvenimo sąlygų ir didesnių atlyginimų tik tada, kada tas tikslas bus pasiektas. (D/R.)

* Britų „South American Airways“ Avro-Tudor“ lėktuvas iš Lisabonos į Londoną atskrido rekordiniu laiku, sukurdamas tą nuotolį per 3 val. ir 31 min. (D.)

GRAIKIJA

* Graikijos karalius Povilas atvyko į Peloponesą, iš kurio sukilėliai bėga į pietus. (D/R.)

IS VISUR

* Trieste išleistas naujas slovenų kalba laikraštis, kuris užsirekomendavo kaip slovenų komunistų organas. Jis pasisako prieš Titą ir kovoją už kominiizmą. (D.)

* Alžyrietė Ben Amarė, kuriai turint 100 metų trečią kartą ataugo dantys, dabar mirė Philipvilleje, sulaukusi 121 m. amžiaus. Ji paliko 60 palikuonių. (D/R.)

ITALIJA

* Jūrų susisiekimui iš Italijos su slaurine ir pietine Amerika bus paleisti dar 4 greitieji garlaiviai, kurie bendrai galės vežti 2.600 asmenų. (D.)

IZRAELIS

* Žydų „Loheme Bnei-Zeev“ kovos organizacija Reuteriui įteikėme pranešime pareiškia, kad „jie kovos“ su britais visur, kur jie būtų, o ypač savo nuosavoje teritorijoje. (D/R.)

JAPONIJA

* Vienas amerikiečių B 26 tipo karinis lėktuvas netoli Osakos, Japonijoje, susidūrė su kitu lėktuvu ir nukrito į fabriką. Žuvo du lakūnai amerikiečiai ir trys japonų fabriko darbininkai. (D/R.)

J. A. VALSTYBES

* Vienos Abingdono (Virginijoje) ligoninės chirurgas paprastu kiseniniu peiliu turėjo padaryti Kaiserio pjūvio operaciją, kad išgelbėtų vieno kūdikio gyvybę, kurio motina buvo mirusi prieš keturias minutes. Pašauktasis chirurgas konstatavo motinos mirtį, o išgirdęs jos išėjus vis šilpniau plakiančią kūdikio širdį, nebeturėjo laiko atsigabenti įrankių, ir griebėsi kiseninio peilio. Kūdikį išgelbėjo. (D/R.)

* Amerikos mažmenų prekybininkų sąjunga pritarė, kad JAV būtų parduodamos europinės prekės ir tuo pačiu būtų paremtas Europos atstatymas. Amerikos prekybos organizacijos turi pasirūpinti pastoviu importu iš Europos ir jų prekių paskirytymu. (D.)

OLANDIJA

* Olandijos dokų ir laivų statybos bendrovė atleido iš tarnybos 220 statlių ir sveisuotojų, kurie neseniai buvo sustrėkavę. (D/R.)

PORTUGALIJA

* Pirmą kartą per 22 m. Portugalijoje per prezidento rinkimus bus išstatytas opozicijos kandidatas gener. Nortonas de Matosias. Jis pareiškė, kad „jo tikslas padaryti galą dabartiniam režimui“. (D/R.)

* Portugalijos monarchistai, kurie ši režimą vis laiko provizoriniu, gavo leidimą per ateinančius prezidento rinkimus savo balsus atiduoti už dabartinio prezidento Carmonos kandidatūrą. (D/R.)

PRANCÜZIJA

* Paryžiuje trūksta elektros srovės. Vitrinose ir reklamose naktį yra aptemdytos. Fabrikai srovės suvartojimą turi sumažinti 15%. (D/R.)

SVEDIJA

* 90 m. amžiaus Svedijos karalius Gustavas buvo nešė amėstas į Svedijos parlamento rūmus, kur atidarė naują parlamento sesiją. I karališkąjį sostą jį vedė du princai. Jis pasakė pačią trumpiausią kalbą, kokią bet kada buvo pasakęs. (D/R.)

VOKIETIJA

* Kompetentingi britų karinės valdžios sluogsniai pareiškė, kad esą beveik tikra, jog Vokietijos okupacinis statusas bus panaštas iki sausio m. galo. Galutinai jo priėmimas gali užtrukti tik Vokietijos parlamentinėje taryboje. (D.)

* Pagal prekybos sutartį su Prancūzija bizona iš prancūzų Vakarų Afrikos išveš 2.300 to kakavos. (D.)

Emigracinio tempo rekordas

Naujas emigracinio tempo „rekordas“ yra užtikrintai laimėtas su Australijon vykstančiu 12-tuoju transportu, kuris jau nuo spalio 10 d. pradėjęs važiuoti, nuvažiavo nedaugiau kaip 100 km.

Rugsėjo mėn. sulformavus šį transportą, kurio didžiąją dalį sudaro pabaltiečiai, vykęs į Australiją daug daugiau vyksiantis suklebė žinia, jog išvykstante 12-tuoju transportu iš Genuos uosto su „San Francisco“ laivu į savo pasirinktą kraštą, tačiau po to, kai nakčia paskubomis į Falingbostelio stovyklą buvo atvežti šiam transportui paskirti emigrantai iš Seedorfo, Wentorfo ir Padeborno stovyklų, supakuotas bagažas, pasirašytos vizos ir atliktas paskutinis australų daktaro patikrinimas, transporto išvykimas buvo atšauktas, nes girdi „San Francisco“ esąs remonte. Emigrantai dar ketė valandą prieš išvažiavimo atšaukimą, pasitikėdami greitai išvažiavimu, paskubomis išleisdami paskutinius pinigų įsigijimui geros knygos ar savo amatui reikalingesnio įrankio, pasilikto apviti ir be cento kišenėje rytojaus dienei. Reikta atsiminti, kad emigracinėje stovykloje, viskas nepaprastai brangu, o iš valdžios normos negyvenai, nes nustojo sveikatos ar susirgus vaikams, niekada nebeisvažiuoti.

Po mėnesio laiko įvairiausių gandų ir apeliacijų, kur dingo mus išvežti turėjus laivą, lapkričio pradžioje vėl buvo nustatyta nauja išvykimo data, bet po visų paruošiamųjų darbų, transportas buvo vėl peribotai laukui atidėtas. Pagaliau gruodžio 6 d. prieš tai atėmę bagažą ir daktarą, padarę mediciniską apžiūrą, saugame ore, nešildomais 3 kl. vagonais pavežė į 100 km į Bremen — Grohn pereinamąją stovyklą.

Cia tuoj atvykus, transportą tvarkingai pergabeno iš stoties į stovyklą. Moteris su

mažesniais, kaip 10 metų vaikais patalpino atskirai nuo vyrų, o vyrus paklo su berniukais virš 10 metų.

Sekantį atvykimo dieną buvo paskelbta, kad išvykstant su „General Steward“ laivu iš Bremerhaveno į Australiją. Vėl bagažų tvarkymas ir po 1 DM už gabalą pirmokėjas, vėl vyrų pravedinimas ir „paskutinis“ daktarų patikrinimas, vėl paskutinių santuopų išleidimas, nes kaipgi netikėti, kad važiuojame, jeigu jau bagažas išvežtas ir pradėdama pakrauti į laivą. Bet piktosios laumės ir čia transporto neapleido.

Maždaug, kai jau bagažas buvo baigiamas krauti, išvažiavimas buvo atšauktas ir laivas perleistas Brazilijos misijai, kuris gruodžio mėn. 15 d. išvažiavo su Brazilijos emigrantais. Tokiu būdu 12-tas transportas „tenuvažiavo“ tik apie 100 km, nors jau 13, 14 ir 15-tas transportas pasiekė Australiją, o 16. ruošiasi važiuoti.

Kas atlygins 12-tojo transporto žmonėms už vargą, nervus ir maitinantis prie stovyk-

linio katilo, — naikinant savo sveikatą, praleistas dienas.

Kodėl šitas transportas „išalo“? Kur visosios įkurdinimo tarnybos ir mūsų prie IRO įstaigų esą reprezentantai, kurių nors moralinė parama emigrantams daug padėtų? Kur mūsų šalpos organizacijos, kurios galėtų pasirūpinti į vargą patekusiais tautiečiais, nes jie tikrai neliktų skolingi, kai pagaliau po visų vargų kada nors pradės sotesnį gyvenimą.

Nejaugi mes visus emigrantų vargus paliksime tikrai istorikams aprašyti, patys nesiimdami jokios iniciatyvos savo teisėms apginti?

Cia aprašytas įvykis nėra kokia nors žurnalistinės fantazijos pasaka, bet nuoga realybė, kurią jau yra išgyvenęs ne vienas šiandien laimingai gyvenęs. Kanadoje ar Australijoje, realybė, kurią dabar išgyvena arti 100 žmonių Grohn stovykloje ir kurią, gal būtų, už keletos mėnesių išgyvensi ir tu miešas skaitytojai. Alb. Pocius

BALFo atstovas J. Valaitis Ingolstadte

Ingolstadtas. S. m. sausio 8 d. lydimas LTB Centro Komiteto I viceprimininko Antano Kalvaitio Ingolstadto lietuvių stovyklą aplankė prieš ketelį dienų atvykęs iš JAV BALFo atstovas Jonas Valaitis. Svečio iš užjūrio pasirodymas stovyklos gyventojams buvo maloni staigmena. Paskubomis buvo sukvietas stovyklos gyventojų susirinkimas, kuriame svečias labai nuosirdžiai ir išsamiai pasivietė emigracijos eigą į JAV. Toliau paspažėjo apie JAV gyvenimą, įsikūrimo galimybes, darbo sąlygas ir kt. Po pranešimo svečias atsakinejo į eilę klausimų.

Svečias apžiūrėjo tremtinių gyvenamas

patalpas, pasikalbėjo su stovyklos gyventojais ir susipažino su jų gyvenimu.

Jo atsilankymas stovyklos gyventojams paliko labai malonų įspūdį ir suteikė vilčių ateities gyvenimui.

Ingolstadtas yra pirmoji stovykla, kurią J. Valaitis aplankė. A.

Sportas

KREPŠINIO PIRMENYBĖSE LIETUVIAI PIRMAUJA

Stutgarto krepšinio pirmenybėse, kurias surengė vokiečiai, dalyvaujanti Dariaus Girėno inžinerijos kuopos krepšinio komanda jau turėjo tris sūstikimus ir po trijų pergalių stovi lentelės priešakyje, turėdama savo naudai 247—20 taškų santykį. Antroje vietoje eina Esslingeno latvių YMCA su 127—34 taškų santykiu. Paskutinėse rungtynėse Dariaus Girėno I komanda nugalėjo Felbacho latvių YMCA 62—14, o Dariaus Girėno II penketukas įveikė 57—19 Esslingeno latvių Perse. Iš viso tenka pažymėti, kad šiose pirmenybėse dalyvaujanti užsieniečių komandos visa klase yra iškilnesnės už vokiečių klubus, kurie beveik kiekviename susitikime susilaukia gausaus krepšių skaičiaus. (Žlv)

IS ANGLIJOS LIETUVIŲ SPORTININKŲ GYVENIMO

Londono lietuvių Tauras žaidė krepšinio pirmenybių rungtynes prieš Centymca B, kurios baigėsi Tauras laimėjimu 39—33 (24—20). Kita susitikimą Tauras turėjo su Anglijos jaunųjų meistrų Eastbury YMCA A; lietuviai ir čia buvo nugalėtojai, užtikrinę pergalę 7 taškų skirtumu (26—19, 13—10). Taškų šiose rungtynėse pelnė: Adomavičius 16, Razminas 4, Bušmanas 2, Masaitis 2, Juras 2, Andriuskevičius 0.

Manchesterio lietuvių Kovas taip pat neseniai turėjo dvi krepšinio pirmenybių rungtynes. Prieš Stockporto anglų komandą laimėta 75—6 (52—4), gi antrą kartą tai pati komanda buvo nugalėta net 100—17 (46—7). Kovo sudėtyje žaidė: Butkus 30, Puzinas 24, Giatkauskas 23, Dargis 15, Kakeranas 8.

Gruodžio pradžioje Londono Lyons LTD sporto klubas suruošė bokso turnyrą, kurio nugalėtoju, gavęs sidabrinę taurę, išėjo lietuvis J. Zemaitis, k. o. įveikęs anglus Gange ir Browns. (Žlv)

PASAULIO HORIZONTUOSE

— Tarpvalstybinės Ispanija — Belgija futbol rungtynės baigėsi lygiomis 1—1. Tokio pat rezultato pasiekė ir Norvegija su Egiptu. Austrų Wien išvykoje po S. Afriką supiekė 5—1 Casablankos L'Union Sportive Athletique. Paryžiaus futbol rinktinė nugalėjo Stockholmo vienuolikę 3—2. CS Anderlecht (Belgija) laimėjo prieš austrų Admirą Wien 2—1.

— Žinomas pasaulio lenktynininkas ir lenktyninių automobilių konstruktorius anglas Sir Malcolm Campbell mirė sulaukęs 63 metų amžiaus.

— Britų ledo ritulio rinktinė viešėjo Stockholme ir nugalėjo Švedijos rinktinę 6—3. Suomijos ledo ritulio rinktinė savo viešnagėje Čekoslovakijoje pirmą kartą laimėjo prieš Sokol-Pardubitz 9—3. Prahos miesto rinktinė suomius nugalėjo 8—4. Kanados ledo ritulininkai pralaimėjo Anglijos rinktinėi 3—7.

Mokykitės visame pasaulyje pelningo amato!

S. m. vasario pradžioje yra išleidžiamas „Meniškojo odos apdirbimo praktiskasis kursas“ su lietuviškųjų odos meno pavyzdžių ir ornamentų rinkiniu. Kursas yra sudarytas taikomojo meno dailininko, buvusio Kauno taikomosios dailės mokyklos odos apdirbimo meno instruktoriaus p. KARNIG ir įgalina kiekvieną savystoviai išmokti odos apdirbimo meno.

Norintieji šią knygą įsigyti prisiunčia vėliausiai iki 1949 m. sausio 20 d. 10 DM. Knygos tiražas yra ribotas. Todėl už vėliau atsiųstų užsakymų atlikimą negarantuojama.

Nuo užsakymų grupėmis, mažiausiai 10 egz., duodama 20% nuolaidos. 50-čiai užsakymo davėjų, kurie pirmieji užsisakys, bus atsiųsta praktiškųjų odos dirbinių pavyzdžiai.

Taikomosios dailės dirbtuvė ir meniškiojo apdirbimo kursai

A. L. A. R.

Estische DP Lager, (13b) Kempten / Allg.

AKIMIRKSNIU KRONIKA

Pajudėjo

Su 1949 m. atrodė mūsų tremtinių masės pajudėjo iš savo laikinių sodybų V. Vokietijoje. Didesnės ar mažesnės jų bangos pasirušiosios arba ruošiasi apieisti Vokietiją ir pasukti JAV, Kanados, Australijos ir P. Amerikos kryptimis. Gaila, kad tas išsiblašymas, kuris jau ir šiaip buvo didelis, naujuose ir plačiuose kontinentuose bus dar didesnis. Iš to fakto jau dabar reikia pasidaryti visas išvadas. Nauji uždaviniai iškyla prieš mūsų akis. Šijos, kurios rėšo mus čia, susiglaudusių niūrios stovyklose ar pabirusius ankštoje erdvėje, turės nutukti, įvairūs židiniai, aplink kuriuos mes spietėmės, turės išblėsti. Ir užtat plačiai tautiškai galvojant ir turint tuos tikslus, kurie likimo mums pastatyti, darosi truputį baisu, ar mes sugebėsime vėl susiorganizuoti, ar sugebėsime sukurti naujus židinius, ar sugebėsime užmegsti tuos ryšius, be kurių mes jausimės panašiai, kaip skeveldros platiame vandenyne. Tiesa, kai kur, pav. JAV, mes surasime geriau ar blogiau susiorganizavusių mūsų visuomenę, į kurią įsijungti mums nors ir nebus labai lengva, bet nebus neįmanoma. Tačiau kitur reiks improvizuoti, kurti iš naujo. O tai nėra taip paprastas dalykas.

Dėlto mūsų spauda palankiai sutiko mūsų veiksnų pastangas duoti Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės apmatas, tačiau, deja, tas apmatų kūrimas atrodė eina labai lėtai. O svarbiausia, nėra pastatyta visu ryškumu mūsų tikslų prieš akis, kurie leistų ir toliausiai nublokštam jausmams tikros bendruomenės nariu ir žinoti, kad tu ne vienas čia stovi. Antra, kad ir kokia organizacija būtų, praktiškai atskirų grupių gyvenimas priklausys nuo nedaugelio didelės iniciatyvos ir veiklos žmonių, kurie sugebės visokiomis sąlygomis išvystyti gyvą švietimo, kultūrinę, politinę ir ekonominę veiklą. Juk ir čia, Vokietijoje, už tuos visus laimėjimus, kurių mes per šiuos kelis sunkius metus pasiekėme, dėkingi daugiausia turime būti taip sakant privačiai iniciatyvai, kuri suorganizavo ir mūsų spaudą, net ir mokyklas, ir knygų leidimą, ir kooperatyvus ir kursus ir t.t. Reikia tikėtis, kad tie patys žmonės, dabar pajudėję į naujas sodybas nebus pavargę ir toliau naujos sąlygos mokės gyvenimą taip organizuoti, kad kiekvienas mūsų tautietis jaus viso mūsų gyvenimo pulsą. Žinoma, kaip minėjau, sąlygos bus naujos, bet taip smarkiai gyvenimo išbandytas tremtinys mokės apvaldyti tas sąlygas ir privers jas tarnauti jam, o ne pats pasidarys jų vergu.

Tokios bendros mintys kyla stebint tą paskutinį metų vis labiau besireikšiantį pajudėjimo procesą. Reiktų tuos visus klausimus ir konkrečiau apsvartyti ir gal ne tiek planus sukurti, kaip ką naujos sąlygos organizuoti, nes čia gyvenant tokius planus ir nebūtų taip lengva sukurti, kiek duoti impulsus ir paskatinti tai sveikai privatinei iniciatyvai, nuo kurios ateityje dar daugiau priklausys mūsų likimas. Ta prasme laukina tam tikrų žygių iš tremtinių bendruomenės centrinių institucijų.

K. STROPUS

Schwab. Gmündo kronika

Schwab. Gmündas. — Sausio 3 d. mirė sulaukusi senyvo amžiaus šios stovyklos gyventoja Ursulė Markevičienė. Paliko dukterį ir žentą. Vėlionė palaidota sausio 5 d. Schwab. Gmündo vokiečių katalikų kapuose.

— Lietuvių Tautinis Sąjūdis a. a. prez. Antano Smetonos mirties sukaktuvių išvakarėse sausio 8 d. stovyklos bažnyčioje suruošė gedulindgas pamaldas už tragiškai žuvusio Lietuvos prezidento vėlę.

— „Gabijos“ tunto skautės, besibaigiant žiemos atostogoms, suruošė jaukią eglutę. Kiekviena skautė buvo paruošusi dovanėlę, kurias loterijos būdu išdalino atvykusi Kalėdų senelė „žmona“ toms pačioms skautėms. Eglutė buvo užbaigta gražia skautiška šimena programa.

— Liet. Tremtinių Darbininkų ir Ama-

tininkų Profesinės Sąjungos vietinis skyrius sausio 7 d. turėjo visuotinį narių susirinkimą, kurio metu buvo išrinkta nauja skyriaus valdyba ir kontrolinė komisija. Į valdybą perrinktas buv. skyriaus pirmininkas dipl. inž. Didžiulis, toliau — Yzas, Pūkelis ir kt. Atsikėlus iš Schweinfurto stovyklos keliems šimtams gyventojų, skyriaus narių skaičius taip pat padidėjo.

— LTB komiteto pirmininkas plk. Pr. Saladžius su šeima šiomis dienomis išvyksta į JAV. Nuo 1947 m. būdamas komiteto plk. Saladžius aktyviai reikšėsi visuomeniniame stovyklos gyvenime, didžiausią dėmesį kreipdamas į jaunimo švietimą ir kultūrinis tremtinių reikalus. Iš Schw. Gmündo stovyklos į JAV kartu išvyksta ir dipl. inž. Rūmkus, kuris paskutinio metu buvo BALFo atstovybės vedėjas Stutgartė. (Žlv)

IESKOJIMAS

AUGUSTAS ZEMECKIS, gyvenantis 7139 So. Rockwell St., Chicago 29, Illinois, USA, ieško savo giminių Zemeckų, kitusių iš Tauragės apskr., Pagramantio valsčiaus.

IESKOJIMAS

Ieškoma STONIENĖ JULIJA, apie 55 m. amžiaus, kil. iš Pajūrio km., Tauragės aps. Zinantieji apie jos likimą pranešti Stoniui Petriui adr.: (13a) Regensburg, Luitpoldstr. 8a.

SKELBIMAS

Lietuviai DP Steponas KARNAS, gyv., šiuo metu Kanadoje, vedybų tikslu norėtų susipažinti su lietuviu, ne vyresnį kaip 35 m. Rimtus pasiūlymus su nuotrauka prisiųsti adr.: L. Sabulis, Pinneberg b/Hamburg, Baltic University, kuris šiame reikale tarpininkaus.

Mintis

„The Thought“ Lithuanian Newspaper Authorized by US Army European Command Headquarters Civil Affairs Division * License No UNDP 203 * Appears 3 times weekly * Editor in Chief and Authorized Licensee J. Vasaitis (13b) Memmingen Postfach 2, US Zone Germany * Population to be served 20,000 * Circulation 4,000 * Printed by Verlagsdruckerei Dietrich & Schuster GmbH Memmingen Schranneplatz 6

Leista JAV Kariuomenės Vyr. Būstinės Europoje * Licenzijos Nr. UNDP 203 * Vyr. red. — leid. J. Vasaitis. Redaktorai: Henr. Zemelis ir St. Kalvaitis * Redakcija straipsnius taisy bei trumpina savo nuožūra ir nesunaudojtu rankraščiu nesaugo * Prenumerata Vokietijoje mėn. DM 3.—, užsienį mėn. DM 4.—, atsk. num. 30 pf. * Skelbimai iki 10 petito eil. DM 3.—, kiekviena sekanti eil. 25 pf. užuojautos, sveikinimai. padėkos DM 5.—, paieškojimai DM 2.— * Ein. s-tos: 1) Postcheckkonto München 14210 ir 2) Volksbank Memmingen 9149 * Adr.: „Mintis“ Memmingen, Postfach 2 Tel. 2677

„Mintis“ atstovas ir platintojas Anglijoje ir visose jos dominijose yra Fabijonas Neveravičius, 40, Fosse Rd. Central, Leicester, England. Prenumerata mėnesiui 3 šilingai. atskiras numeris 3 pensai.

Lietuvis - Sorbonos u-to literatūros daktaras

Mus pasiekė žinia, kad 1948 m. gruodžio mėn. 17 d. Paryžiuje gyvenantis aktyvus visuomenininkas, mokslo darbuotojas, nuolatinis ir artimas „Minties“ bendradarbis A. J. Greimas įgijo Sorbonoje vaisingą literatūros doktoratą, apgindamas labai svarbią filologinės metodologijos tyrinėjimams disertaciją, kuri be diskusijų komisijos buvo priimta ir suteiktas daktaro laipsnis su pažymiu „labai gerai“ (mention très honorable).

Paryžiaus lietuvių tremtinių gyvenime tai buvo didelis ir malonus įvykis, nes visiems

yra gerai žinoma, kokiose sunkiose sąlygose teko naujam daktarui paruošti šį stambų mokslinį darbą, kuris tinkamai buvo įvertintas Sorbonos profesorių ir tuo pačiu buvo atkreiptas dėmesys į lietuvių tautą, kurios vaikai, išblaškyti po platųjį pasaulį, siekia mokslo, tiesos ir kuria bendras kultūrinės vertybės.

Mums ypatingai malonu pasveikinti naują daktarą ir artimą „Minties“ bendradarbį su tokiu didžiu laimėjimu ir palinkėti tos pačios energijos ateities mokslo darbuose ir tokio pat ryžto kovoje dėl kenciančios tėvynės laisvės. (v. g.)

PADEKA

Gantingo Tbc sanatorijos lietuviai pacientai nuosirdžiai dėkoja 4060-sios Lietuvių Darbo Kuopos vyrams už jų per tos kuopos kapelioną kun. J. Panavą Kalėdų švenčių proga atsiųstą 250 DM auką. Lietuviai pacientai

Poną

Mindaugą Klygį

ir panelę

Aldoną Paškevičiūtę.

sukūrusius šeimos židini, sveikina ir linki laimės

8761 Darbo Kuopa

Kas ten lauks?

Dažnas mūsų, išvykdamas iš Europos, kelia klausimą, kas gi ten lauks, kur nuvyksime. Po platųjį pasaulį barstantis, šis klausimas daug kam kelia rūpestį.

Pats naujakuris turi iš anksto pasirūpinti, kad susidarytų palankesnį gyvenimą naujoje vietoje.

Tikrai džiaugėsi, bet kurį kraštą išvykusieji, kurie, prieš palikdami Europą bus užsisakę „Mintį“. Jos dėka jie bus nuolatiniame sąlytyje su tremtinių bendruomene ir pasaulio lietuviu.

Geriausia prenumeruoti šiais mėnesiais. Siuntinėti galime pradėti nuo bet kurios nurodytos datos. Prenumeratos kainą mėnesiui 4.— DM.

Mes čia atvykome...

(Atkelta iš 3 psl.)

rodymus užsienio parodose ir įsigydami jų darbus saviesiems muziejams. Lietuvių skulptoriai sunkiausiose sąlygose kuria monumentalius kūrinius. A. Martčiūnionio kompozicijos, T. Zakaro kūrinių yra techniškai pajėgūs darbai. A. Tamošaitienė, vos nuvykusi Kanadon, jau suorganizavo dailės studiją ir surengė su dideliu pasisekimu praėjusią kilmų parodą. Du vieninteliai lietuvių meno istorikai moksliniais veikalais garsina Lietuvos vardą pasaulyje. Dr. J. Bakrušaitis yra pakviestas serijai paskaitų Amerikon. Dr. M. Vorobjovas irgi išvyko į JAV dirbti mokslinio darbo.

Salia individualinių pasireikšimų reikia paminėti kolektyvinius ir organizacinius. Tai puikiai išleista Augiaus, Petravičiaus, Rato ir Valiaus monografija, jų paroda Freiburge, T. Valiaus atskira monografija. Dail. A. Dargio suorganizuota grafikos paroda Göttingene, paroda Oldenburge, kurioje dalyvavo daugumas mūsų narių. P. Augiaus pastangomis lietuvių grafikai dalyvavo neseniai užsidariusioje tarptautinėje knygos meno parodoje Briuselyje. Freiburge Taikomosios Dailės Mokykloje, kur dirbam didelis ir atsakingas pedagoginis darbas, beveik visą mokslo personalą sudaro mūsų nariai: Valeška, Martčiūnionis, Valius, Tamošaitis, Martčiūnienė, Vizarda, Zikaras. Dail. L. Vilimo nemulstamomis pastangomis suorganizuotos parodos Nürnberg, Hanau ir dabar organizuojama pa-

roda JAV, liuksusini to parodos kataloga redagavo Augius, Petravičius, Vilimas. Katalogui įvadą parašė A. Valeška. Viršelio konkursą laimėjo T. Valius, o parodos plakato V. Petravičius.

Tai tik dalis faktų, kurie jau įrodo, kad susikūrus LDI, jo narių netenka rekomenduoti visuomenei kaip naujų ir deklaruoti ką jie numato susiorganizuoti veikti. Veikimas buvo ir yra. Jis remiasi mūsų pašaukimu ir mūsų sąžine. Institutui tikslas yra visa tai koordinuoti, dar paskatinti, dar pagyventi.

Kaip matote, daug opų reikalų pradėta, daug kas dar ir neįspėta ar tik sumanyta. Darbe dažnai tenka kariauti daug kliūčių ir yra skaudu, kad jos kartais ateina iš ten, kur paramos derėtų laukti. Su liūdesiu tenka konstatuoti, kad dabar, labiau negu kada nors, matomai išnaudojant dabartinę tremties būklę, menininkų gyvenimą drumsčia įvairaus plauko karjeristai ir arivistai. Jie nesiskaito su nieku, nei su menininkų etika, nei su morale. Sunkiosios tremties sąlygose jų buvimas nuodija visą dvasinį ir kultūrinį gyvenimą. Man rodos, kad visus neigiamus reiškinius ir meną edančias bacilas mes turime demaskuoti, iškelti viešumon ir užkirsti kelią jų veikimui. Mes bėgome iš savo tėvynės, ne vienas skyrėmės su brangiais ir artimais žmonėmis, ne tam, kad kitoje vietoje taip pat būtume engiami ir terorizuojami.